

O'ZMU XABARLARI

ВЕСТНИК НУУЗ

АСТА NUUZ

MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI ILMIY JURNALI

JURNAL
1997 YILDAN
CHIQA
BOSHLAGAN

2024
1/4

Ijtimoiy-
gumanitar
fanlar turkumi

Bosh muharrir:

MADJIDOV I.U. – t.f.d., professor.

Bosh muharrir o'rinbosari:

ERGASHOV Y.S. – f-m.f.d., professor.

SHIRINOVA R.X. – fil.f.d., professor.

Tahrir hay'ati:

Sagdullayev A.S. – t.f.d., akademik.

Ashirov A.A. – t.f.d., prof.

Balliyeva R. – t.f.d., prof.

Malikov A.M. – t.f.d., prof.

Yusupova D.Y. – t.f.d., prof.

Yunusova X.E. – t.f.d., prof.

Murtazayeva R.H. – t.f.d., prof.

Mo'minov A.G. – s.f.d., prof.

Abdulayeva N.B. – f.f.d., prof.

Madayeva Sh.O. – f.f.d., prof.

Tuychiyev B.T. – f.f.d., prof.

Utamuradov A. – f.f.n., prof.

Muxammedova D.G. – psix.f.d., prof.

Boltaboyev H. – fil.f.d., prof.

Rahmonov N.A. – fil.f.d., prof.

Siddiqova I.A. – fil.f.d., prof.

Sa'dullayeva N.A. – fil.f.d., dots.

Arustamyan Y.Y. – fil.f.d., dots.

Pardayev Z.A. – fil.f.f.d., PhD.

Mas'ul kotib: **PARDAYEV Z.A.**

TOSHKENT – 2024

MUNDARIJA

Tarix

Barotov S. Ashtarxoniyalar davrida Buxoro xonligida hunarmandchilikning ahvoli.....	4
Ibadullayeva G. Millatlar o'rtasidagi diniy bag'rikenglik masalasi - taraqqiyot garovidir.....	7
Mirsoatova S. Farg'ona vodiysi tosh davri arxeologiyasining ilk tadqiqotlari borasida.....	10
Rajabova R. Mutasavvif allomalar asarlarida bag'rikenglik asoslarining aks etishi.....	13
Salomov I. Ikkinchi jahon urushi yillarida O'zbekistonda tabiiy va qishloq xo'jaligi fanlari rivoji.....	16
Xamidova M. Temuriylar davrining Qashqadaryo vohasidagi me'moriy obidalari tarixidan.....	20
Xoliqulov P. O'zbekistonning eng yangi tarixi fanini o'qitish bugungi kunning dolzarb masalasi.....	24
Hayitov U. Fayzulla Xo'jayevning 1920 yilgi ijtimoiy-siyosiy faoliyati.....	26
Zhang A. The historical significance of ban Chao's governance of the Western regions.....	29
Falsafa. Pedagogika. Psixologiya. Metodika. Sotsiologiya. Siyosiy fanlar. Islomshunoslik	
Abdirakhimova M. Pedagogical mechanisms of forming the lingua methodical experiences on students.....	33
Abdullaeva F. Turizm terminologiyasini o'qitishning o'ziga xos jihatlari.....	36
Abdumannatova A. Talabalarda musiqa turizmi vositasida tolerantlikni rivojlantirishda tarbiyaviy tadbirlarning o'rni.....	39
Abduraxmonova S. Pedagogik amaliyot — talabalarni ota-onalar bilan hamkorlik qilishga tayyorlashning ilmiy nazariy asoslari.....	43
Ablazov E. Mediamadaniyat va mediafalsafaning o'zaro aloqadorligi.....	46
Avazov S. O'zbekistondagi mehnat migratsiyasi yo'nalishlari va sabablari.....	50
Akbaraliyeva A. Bo'lajak psixolog-mutaxassislarining professional sifatleri shakllanishining psixologik determinantlari.....	53
Akmalova A. Raqamlashtirish sharoitida talabalar intellektual salohiyatini rivojlantirish.....	56
Alikulova M. The value of literature education in the 21st century.....	59
Aminova N. Frensis bekon falsafasida bilim kuch sifatida.....	62
Amirova N. Pedagogik faoliyatda kasbiy motivlarni shakllanishining psixologik shart-sharoitlari.....	65
Atakav I. Mantiqiy fikrlash asosida o'quv topshiriqlari orqali tarbiya fanini o'qitishning innovatsion usullari.....	68
Ahmedova M. Проблемы обучения языку специальности студентов гуманитарных направлений.....	72
Ahmedova S. Parlamentarizm tushunchasi va uning ilmiy talqinlari.....	75
Babayev T. Siyosiy kommunikatsiya tizimida xalq bilan muloqotning rivoji.....	78
Babaeva H. Библиотека как основной источник ресурсов развития самообучения у студентов в Ювяскюльском университете.....	81
Bekchanova K. Maktabgacha yoshdagi bolalarda o'z-o'zini boshqarish ko'nikmasi rivojlanishining o'ziga xosligi.....	83
Bolliyev K. Uzlüksiz ta'lim jarayonida texnologiya fani o'qituvchisining kasbii kompetensiyasini takomillashtirish metodikasi.....	86
Boltayeva D. Media makonda radikalizm shakllanishining nazariy-metodologik asoslari.....	89
Valiyeva Z., Tursunova N. Ekologiya va uning inson faoliyatidagi o'rni.....	92
Do'styorova S. Milliy o'zlikni anglashning inson ma'naviy dunyosini rivojlanishidagi ahamiyati.....	95
Jamoliddinova N. Differentiated instructions: utilising tiered activities in EFL classes.....	98
Jumaniyazova I. Psixologik salomatlikning asosiy tushunchalari va mohiyati.....	101
Ismanova A. Yoshlarga oid davlat siyosatini amalga oshirishning pedagogik tahlili.....	104
Kazimova J. Роль воспитателя в формировании эмоционального благополучия детей дошкольного возраста.....	108
Kamalova H. Анализ феномена бедности в контексте социальных теорий.....	111
Karimov B. Jismoniy tarbiya darslarida innovatsion texnologiyalarni qo'llashning ilmiy – pedagogik asoslari.....	114
Kudaybergenov S. Ilm – ijtimoiy barqarorlik tamoyili.....	117
Qayumova M. O'simliklar hujayrasida plazmoliz va deplazmoliz jarayonlarini o'rganishda biologiya va fizika fanlarining integratsiyasi.....	120
Qayumova S. Maktab o'quvchilarida art- terapiyadan foydalanishning rivojlanishidagi ijtimoiy tarixiy ahamiyati.....	123
Mamatkarimova B. Sirtqi ta'lim yo'nalishi talabalarining professional leksikasini rivojlantirishdagi ustuvor yo'nalishlar.....	126
Mixliyeva G. Erkinlik va mas'uliyat tushunchalari to'g'risida turli qarashlar.....	129
Muydinov D. Yevropani migratsiya siyosati tajribasining MDH mintaqasi uchun ahamiyati.....	132
Mullaboyeva N., Rustamova T. Yetuklik yoshidagi ayollarda yolg'izlik muammosini o'rganilishi.....	136
Muratov B. Методы и приемы обучение русскому языку на материале произведений В. М. Шукшина.....	139
Musoyeva A. Ta'limni boshqarish tizimlari va raqamli kutubxonalarning ilmiy yozuv kompetensiyasini oshirishdagi ahamiyati (AQSh misolida).....	142
Musurmonova Sh. Milliy qadriyat – milliy tarbiyaning bosh mezonlari.....	145
Nazarov A. XIX asr ikkinchi yarmi – XX asr boshlarida Turkistonda ma'rifatparlik–maktabchilik g'oyasining shakllanishida jadid ma'rifatparvarlarining roli.....	148
Nasrullayeva A. Yoshlarda turmush qurishga nisbatan ijtimoiy fobiya shakllanishining psixologik omillari.....	152
Nizamova Sh. Mamlakatimizda boks mashhur rivojlanayotgan sport turlaridan biri.....	156
Nomozov H. Theoretical aspects of the organization of the training system based on mobile educational technologies.....	159
Rizayeva G. Bo'lajak tarbiyachilarni kasbiy kompetentligini rivojlantirishda boshqaruv madaniyatini shakllanishi.....	162
Ruzikulova N. Boshlang'ich sinflarda topishmoq va maqol janrini o'rganish masalalari.....	165
Rustamov I. Ibn Sino falsafiy qarashlarini o'rganilish tarixidan.....	169
Saliyeva N. Yoshlar ideosferasini rivojlantirishda g'oyaviy tarbiya va mafkuraviy omillarning ijtimoiy-siyosiy ahamiyati.....	172
Sa'dullayev A. O'smir kurashchilarda xavotirlanish hissinin yengishda irodaviy sifatlarni shakllantirish aspektlari.....	176
Smetova J. Talabalarni tarbiya fanidan mustaqil ta'lim bilan ishlash ko'nikmalarini rivojlantirish.....	179
Soatov I., Temirova M. Perceptions and challenges encountered by teachers who are currently struggling to implement english as a medium of instruction at denau institute of entrepreneurship and pedagogy.....	183
Soqiyev X. Axborotlashgan jamiyatda shaxs shakllanishining zamonaviy tendensiyalari.....	186
Suvanova D. Estetik madaniyat va uning ijtimoiy-falsafiy masalalari.....	189
Suleymanova T. O'smirlardagi suicidal xulq-atvorning psixologik diagnostikasi va korreksiyasi imkoniyatlari.....	192
Suyunova N. Mortimer Adlarning ta'lim va o'qitish haqidagi konsepsiyasining tizimli tahlili.....	195
Tanikulov J. Jamoatchilik fikrini o'rganish metodologiyasi (media axborot tizim misolida).....	199

Tilakova Sh. Biologiya fanini o'qitish samaradorligini oshirishda virtual laboratoriya mashg'ulotlarini qo'llash.....	202
To'rayev R., Abilov S., Mamayusufov M. Bo'lajak professional ta'lim o'qituvchilarining kasbiy faoliyatini rivojlantirish metodikasi.....	204
Turobov Y. Markaziy Osiyoda qadimgi davlatchilik ta'limotlarining vujudga kelishi, falsafiy g'oyalar evolyutsiyasi	207
Uktamov N. Zamonaviy o'zbek jamiyatida ijtimoiy kapitalni shakllantirish va rivojlantirishning zarurati.....	210
Umurzoqov D. Etnik o'zaro munosabatlar millatlararo barqarorlikni ta'minlashning muhim omili sifatida	213
Usmonov S. Globallashtirish va yoshlar siyosati masalalari.....	217
Файзуллаева Н. Личностно-ориентированный подход в обучении английскому языку	220
Хамракulova К. Oiladagi zo'raonliklarni oldini olish va unga qarshi kurashish bo'yicha tushuntirish ishlarining o'ziga xos xususiyatlari	223
Xolmatov Sh. O'zbekistonda gender tenglik falsafasini huquqiy namoyon bo'lishi.....	226
Xushnazarova M. Volontyorlik (ko'ngillilik) faoliyatining innovatsion shakllari va ularning pedagogik tahlili.....	229
Шамсутдинова Н. Идейная основа мистических мировоззрений Ибн Сины	233
Шарифходжаева Н. Влияние Мухаммада Али Джинны на формирование идеологии Пакистана.....	237
Egamberdiyeva Y. O'qituvchi va o'quvchining birgalikdagi qo'shma faoliyatida boshlang'ich ta'lim mazmunini o'zgartirish fenomeni	240
Ergashev Sh. Yoshlarimiz orasida jinoyatchilik va diniy ekstremizmning oldini olish davr talabi	244
Erqulov Z. Ekologik oqibatlarini bartaraf etishda ma'naviy-intellektual omillarni rivojlantirish xususiyatlari.....	247
Yusupov R., Isomiddinov S. O'zbekiston qonunchiligida inson huquqlarining kafolati.....	250
Yadgarova S. Atrof-muhitni muhofaza qilishda ekologik ko'nikmalarning o'rni	254
Yakubov U. Talabalarning menejerlik kompetensiyasini rivojlantirish imkoniyatlari	257

Filologiya

Absalamova G. Ingliz va fransuz terminologiyasining nazariy konsepsiyalari.....	261
Akbarxodjayeva F. Ommaviy axborot vositalarida tibbiyot terminlarining voqelanishiga doir qarashlar	264
Акимниязова Г. Отражение торговых практик и купечества в Каракалпакском фольклоре	267
Alimova N. Ingliz tili fanini o'qitishda ta'limni individuallashtirishning mavjud holati va uni takomillashtirish yo'llari	270
Artikova N. The role of dialogic discourse in the formation of incomplete sentences	273
Aronova M. Tibbiy diskurs tavsifi: yondashuv va tasniflar.....	276
Babaeva S. Shakespeare's influence on modern world literature.....	279
Babajanova A. Boris Pasternak va Abdulla Oripov she'riyatida bahor mavzusi	282
Baltayeva N. Ingliz tilini o'qitishda sinonim so'zlarining o'xshash va farq qiluvchi jihatlarini o'zlashtirishni shakllantirish.....	285
Baxtiyorova M. Onomastik konsept tushunchasi.....	288
Boboyeva M. Ingliz va o'zbek tillarida so'z birikmalari tizimida derivatsion jarayonning kechishi.....	292
Bobojonova Sh. Linguoculturology and concept	296
Bobokalonov R., Rustamova F. Astronomik va kosmologik so'zlarning komparativ-diskursiv tahlili.....	300
Boqiyeva M., Ochilova N. Linguopragmatic analysis of language units with the meaning of negation in english and uzbek	303
Davronova Z. Methods of using realities in a fiction text.....	306
Daliev M. Lisoniy terminlarning shakllanishida kognitiv jarayonlarning ahamiyati	309
Jumaniyozov Z., Masharipova Y. Tarjimaga lingvokulturologik yondashuv	312
Jo'rayev A. Minnatdorchilik bildirish nutqiy janri tasnifi masalasi	315
Israilova S. Qozoq, turk va o'zbek tillarida "Ko'k yadroli birliklarning semantikasi"	318
Машарипова С. Характеристика сочинительных союзов по строению и употреблению	321
Nazarov S. Tilshunoslikda so'z va so'z birikmasiga ta'rif va tavsif.....	324
Oblaqulova D. The process approach to enhance students' writing skill in english classroom	326
Obruyeva G. Atoqli ot komponentli frazeologik birliklarning semantik maqomi	329
Pulatova M. Kristofer Marlo, Abdulla Oripov va Pirmqul Qodirov yaratgan Sohibqiron Temur obrazlarining qiyosiy tahlili ..	332
Po'latova S. Mif va asotirlarga xos leksik birliklarni lingvomadaniy tahlili	336
Raxmonova Z. Ingliz tilida baxtlilik va baxtsizlik konseptual binar oppozitsiyasi verbalizatorlarining semantik maydoni masalalari	339
Raxmonova Sh. Erkin Vohidov g'azaliyotida vaslning o'rni	342
Raxmatova B. Translation problems of english legal discourse	345
Saloxiddinov M. Tugallanganlikning grammatik ko'rsatkichlari.....	348
Saparova M. O'zbek tili tezaurusida ot so'z turkumiga oid so'zlarning ma'naviy kategoriyalashtirish masalasi	351
Safarova N. Tilshunoslikda interferensiya hodisasi va uning shakllanishi haqida olimlarning qarashlari	354
Солнева М. Фонетический аспект в паралингвистике	357
Tilavov Sh. Ingliz va o'zbek tillarida tipologik nisbat kategoriyasi	360
Ubaydullayev A. Mumtoz adabiyot qo'lyozma manbalarning lingvistik tadqiqi ("Devoni hikmat" asari misolida).....	363
Umurzoqova M. Lisoniy shaxs tushunchasining lingvomadaniy aspektida o'rganilishi	367
Usmonova Z. Tarixiy voqelik tasvirida fakt va talqin muammosi (Xurshid Davron lirikasi misolida).....	370
Egamberdieva Sh. The analysis of language of advertising discourse based on english advertising texts	373
Erdanova S. Development of discursive thinking and discursive speech	376
Яхшибоева Н. Лингвистический анализ использования рекламы и туристической речи в текстах	380

UDK: 80/81811111

Nodira BALTAYEVA,
Chirchiq davlat pedagogika universiteti erkin tadqiqotchisi
E-mail:nadirabaltaeva30@gmail.com

ChDPU dotsenti v/b, PhD N.Saitkulova taqrizi asosida

INGLIZ TILINI O'QITISHDA SINONIM SO'ZLARINING O'XSHASH VA FARQ QILUVCHI JIHATLARINI O'ZLASHTIRISHNI SHAKLLANTIRISH

Аннотация

Sinonimlar – ma'nolari o'xshash bo'lgan so'zlar. Sinonimlarga oid sohada mahoratni rivojlantirish, o'xshash so'zlar orasidagi ma'noning nuanslari va soylarini tushunishni o'z ichiga oladi. O'qituvchilar ushbu nuanslarni talabalarga samarali yetkazish uchun kontekstga eng mos bo'lgan sinonimni tanlash muhimligini ta'kidlashlari maqsadga muvofiq bo'ladi. Ma'noning nuanslari va soylari: sinonimlar umumiy ma'noga ega bo'lishi mumkin, lekin ular ko'pincha konnotatsiya, ohang yoki foydalanishda nozik farqlarga ega. Masalan, "baxtli" va "xursand" sinonimlari ko'rib chiqiladigan bo'lsa, ikkalasi ham ijobiy his-tuyg'ularni bildirsa-da, "baxtli" yanada kuchli yoki jo'shqin tuyg'uni ko'rsatadi, "xursand" esa, albatta, hayajonlanmasdan qoniqish hissini anglatadi.

Kalit so'zlar: ingliz tili, sinonimlar, ingliz tilini o'qitish, o'xshash va farq qiluvchi jihatlari, misollar, umumiy ma'nosi, muhokama qilish, yoritish, tahlil qilish.

ФОРМИРОВАНИЕ ВЛАДЕНИЯ СХОЖИМИ И РАЗНЫМИ ВИДАМИ СИНОНИМОВ ПРИ ОБУЧЕНИИ АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ

Аннотация

Синонимы – это слова, имеющие сходное значение. Развитие навыков в области синонимов предполагает понимание нюансов и оттенков значения между похожими словами. Чтобы эффективно донести эти нюансы до учащихся, преподаватели должны подчеркнуть важность выбора наиболее подходящего по контексту синонима. Нюансы и оттенки значения. Синонимы могут иметь общее значение, но часто имеют тонкие различия в значении, тоне или использовании. Например, если рассматривать синонимы «счастливый» и «радостный», хотя оба выражают положительные чувства, «счастливый» указывает на более сильное или восторженное чувство, тогда как «радостный», конечно, означает чувство удовлетворения без волнения.

Ключевые слова: английский язык, синонимы, преподавание английского языка, сходства и различия, примеры, общий смысл, обсуждение, уточнение, анализ.

FORMATION AND MASTERY OF SIMILAR AND DIFFERENT ASPECTS OF SYNONYMS IN TEACHING ENGLISH

Annotation

Synonyms are words with similar meanings. Developing skills in the field of synonyms involves understanding the nuances and shades of meaning between similar words. In order to effectively convey these nuances to students, teachers should emphasize the importance of choosing the most suitable synonym for the context. Nuances and shades of meaning: synonyms may share a common meaning, but they often have subtle differences in connotation, tone, or usage. For example, if we consider the synonyms "happy" and "joyful", although both express positive feelings, "happy" indicates a stronger or more enthusiastic feeling, while "joyful", of course, means a sense of satisfaction without excitement.

Key words: English language, synonyms, teaching English, similarities and differences, examples, general meaning, discussion, clarification, analysis.

Kirish. Sinonim so'zlarning kontekstga mosligi aniqlash va to'g'ri sinonimlarni tanlash olish ko'p jihatdan ularni ishlatadigan kontekstga bog'liq. Ba'zi sinonimlar ma'lum vaziyatlarda bir-birini almashtirsa, boshqalarda biri boshqasidan ko'ra ko'proq mos keladi. O'qituvchilar talabalarga sinonimlarning kontekstga mosligini tajrata olishda ko'rsatma berishlari kerak. Sinonimlar bilan ishlashda talabalar duch kelishi mumkin bo'lgan umumiy xatolar va qiyinchiliklarni darslarda muhokama qilinishi kerak. Misol uchun, ba'zi so'zlar bir-birining o'rnini bosadigan bo'lib tuyulishi mumkin, ammo ulardan foydalanish muayyan kontekst yoki mintaqalar bilan cheklanishi mumkin[1]. O'xshash ma'noga ega bo'lgan, lekin har doim ham bir-birini almashtirib bo'lmaydigan sinonimlardan foydalanish yoki muloqotda aniqlikka ta'sir qilishi mumkin bo'lgan nozik farqlarni e' tiborsiz qoldirish kabi keng tarqalgan xatolarga

murojaat qilib, darslarda ularni oldini olish maqsadga muvofiq bo'ladi.

So'z boyligini rivojlantirishda sinonim so'zlarining o'zni katta va sinonimlarni o'zlashtirish so'z boyligini rivojlantirish bilan chambarchas bog'liq. Talabalar kengroq so'z birikmalariga ega bo'lishlari uchun o'zlarining so'z boyligini faol ravishda shakllantirishlari kerak. Lug'at boyligini oshirishda tezaurus kabi vositalardan foydalanib talabalarni rag'batlantirish va darslarda tegishli so'zlar ro'yxatini taqdim etish talabalarda so'zlarni onson va tez o'rganishlariga yordam bera oladi. Biroq, dars mobaynida so'zlarni sinonimlar bilan ko'r-ko'rona almashtirish, ularning nuanslarini hisobga olmagan holda ulardan foydalanish, tushunmovchiliklarga olib kelishi mumkin. Misollar va amaliyot sinonimlarni o'zlashtirishda asosiy baza sifatida ishlatiladi[4].

Sinonimlardan foydalanishning nuanslarini ko'rsatish uchun hayotiy misollar va amaliy mashqlardan foydalanish talabalarga o'sha misollarni tezroq yod olish imkoniyatini beradi va sinonimlar turli gaplardagi ohangni yoki urg'uni qanday o'zgartirishi mumkinligini tahlil qilish sinonimlarni yaxshiroq tushinishlariga va ulardan to'g'ri foydalanishga olib keladi [6].

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili Mirzaakbarov S. "Ingliz va o'zbek tilida sinonimlarni o'qitishning muhimligi" nomli kitobida sinonimlarning turlarini, o'xshash va fraq qiluvchi jihatlarini tahlil qilgan va sinonimlarni o'qitishning muhimligiga bir necha misollar keltirgan[4]. O'rinboyev O., Musayev A. "Umumiy tilshunoslik", ma'ruzalar matnida sinonimlarga nazariy yondashilib, ularning turlari va farqlari keng tahlil qilingan[5].

Tadqiqot metodologiyasi shundaki, ushbu mavzuga chuqurroq yondashadigan bo'lsak, sinonimlarni tushunish shunchaki ma'nosi o'xshash so'zlarni topish emas, balki tilning chuqurligi va boyligini o'rganishdir. Bu so'zlar orasidagi nozik farqlarni qadrlashni va tilning ma'noni yetkazishning turli usullarini tan olishni o'z ichiga oladi. O'qituvchilar talabalarni til boyligiga hissa qo'shadigan madaniy, tarixiy va kontekstual jihatlarini o'rganishga yo'naltirishlari mumkin. Bu so'zlarning etimologiyasini o'rganish, ularning ma'nolari vaqt o'tishi bilan qanday rivojlanganligini o'rganish va madaniy nuanslarni hisobga olishni o'z ichiga olishi mumkin.

Madaniy nuanslar haqida fikr yuritiladigan bo'lsa sinonimlar ko'pincha darhol ko'rinmasligi mumkin bo'lgan madaniy nuanslarni o'z ichiga oladi. Ba'zi so'zlar muayyan mintaqalar yoki jamoalarda ko'proq qo'llanilishi mumkin va talabalarlar ushbu madaniy nozikliklarni tushunishdan foyda ko'radilar. O'qituvchilar talabalarga sinonimlarning turli madaniy kontekstlarda qanday ishlatilishini ochib berish uchun adabiyot, ommaviy axborot vositalari va kundalik muloqotdan turli xil misollarni o'z ichiga olishi mumkin. Bu madaniy sezgirlikni rivojlantirishga va tilni yanada kengroq tushunishga yordam beradi[8]. Samarali aloqa sinonimlarni o'zlashtirishning yakuniy maqsadi talabalarning samarali va aniq muloqot qilish qobiliyatini oshirishdan iborat. Berilgan kontekstda sinonimdan to'g'ri foydalanish aloqaning ravshanligi va chuqurligiga sezilarli ta'sir ko'rsatishi mumkin. Amaliy mashqlar, muhokamalar va yozma topshiriqlar orqali o'qituvchilar talabalarga sinonimlar eng samarali bo'lgan turlarini, aniq bir vaziyatlarni aniqlashga yordam beradi.

Tahlil va natijalar. Ingliz tilini o'qitishda sinonim so'zlarining o'xshash va farq qiluvchi jihatlarini o'zlashtirishni shakllantirishdagi turli hil yondashuvlardan iborat. Misol keltiradigan bo'lsak, talabalarni sinonimlarni yozishda tajriba qilishga undash. Bu nafaqat ularning tushunishini mustahkamlaydi, balki ijodkorlikni va tilning moslashuvchanligini qadrlashni ham rivojlantiradi. Uzoq muddatli ta'lim, sinonimlarni o'rgatish bir martalik darsdan tashkil topmaydi, talabalarning umrbod bilim olishiga hissa qo'shadi.

Til dinamik bo'lib, doimiy ravishda yangi so'zlar va ma'nolar paydo bo'ladi. So'zlarga bo'lgan qiziqishni uyg'otish va tilning doimiy o'zgaruvchan tabiatini anglash talabalarni umrboqiy o'rganuvchi va tilga qiziquvchilar bo'lishga undaydi. Talabalarni so'z boyligini kengaytirishni va sinonimlarni tushunishni darsdan tashqarida ham davom ettirishni rag'batlantirish va tilni doimiy ravishda takomillashtirish fikrini rag'batlantirish ham talabalarga tilni o'rganishga bo'lgan hissiyatini oshiradi. Aslini olganda, o'qituvchilar sinonimlarni o'rganish orqali tilning chuqurligi va boyligini ta'kidlab, talabalarga muloqotning murakkabliklarida noziklik, madaniy xabardorlik va aniqlik bilan harakat qilish imkoniyatini beradi. Bu ko'nikma ularga nafaqat akademik sharoitlarda yaxshi xizmat qiladi, balki

ularni turli real dunyo kontekstlarida samarali va mazmunli muloqotga tayyorlaydi. Shubhasiz, sinonimlarni o'rganish orqali tilning chuqurligi va boyligini ta'kidlash talabalarni ham akademik, ham real dunyoda samarali muloqot qilishga tayyorlashi haqidagi g'oyani kengaytiradigan bo'lsak bunga, tanqidiy fikrlash va tahlilni misol qilish mumkin.

Tilning madaniy boyligini qadrlaydigan talabalar madaniyatlararo muloqotni sezgirlik bilan boshqarish, tushunmovchiliklar xavfini kamaytirish va ijobiy madaniyatlararo o'zaro ta'sirlarni rag'batlantirish uchun yaxshiroq jihozlangan. Kengaytirilgan yozish va ifodalash, akademik va professional yozuvda sinonimlardan samarali foydalanish qobiliyati ifoda sifatini oshiradi. Talabalar takrorlashdan qochishlari va yozganlariga turli-tumanlik kiritishlari mumkin, bu esa uni yanada qiziqarli va murakkab qiladi. Bu ko'nikma, ayniqsa, ijodiy yozishda, ishonarli insholarda va har qanday muloqot shaklida foydalidir, bu yerda stilistik o'zgarishlar xabarning umumiy ta'siriga hissa qo'shadi.

Sinonim so'zlardan foydalana olish nafaqat ta'lim sohasida balki turli hil sohalarida ham ko'p imkoniyatlar bilan ta'minlaydi. Bularga bir nech misollarni keltirish mumkin; Ishontirish va ritorikani onsonlashtirish, sinonimlarni o'rganish va ishontirish ritorika san'ati bilan chambarchas bog'liq[10]. Muayyan hissiy yoki ishonarli ma'noga ega so'zlarni qanday tanlashni bilish talabalarga jiddiy dalillar keltirish va fikrlarga ta'sir qilish imkoniyatini beradi. Marketing, siyosat va advokatlik kabi sohalarida sinonimlarning kuchidan foydalana oladigan shaxslar hikoyalarni shakllantirish va ishonchli muloqot qilish uchun yaxshi ta'minlangan. Turli ommaviy axborot vositalarida aloqa, raqamli asrda muloqot turli xil ommaviy axborot vositalari, jumladan yozma matn, og'zaki so'z va onlayn platformalar orqali amalga oshiriladi. Sinonimlarni tushunish talabalarni turli xil vositalarda samarali muloqot qilishga tayyorlaydi. Ijtimoiy tarmoqda post yaratish, taqdimot qilish yoki video konferentsiyada qatnashishdan qat'i nazar, sinonimlarni yaxshi tushunadigan talabalar o'z tillarini vosita va auditoriyaga moslashtirishi mumkin.

Sinonimlarni o'rganishga urg'u berish nafaqat talabalarning til haqidagi tushunchalarini boyitibgina qolmay, balki ularni turli akademik, kasbiy va real muloqot jarayonlarini yuqori darajada o'tkaza oladigan ko'nikmalar to'plami bilan ta'minlaydi. Bu so'zlarni eslab qolish, ifoda va bog'lanish uchun dinamik va kuchli vosita sifatida tilga yaxlit yondashuvni rivojlantiradi[11]. Ushbu fikrlarga to'liqroq yondashadigan bo'lsak, bunga misol qilib tushunishni boyitishni keltirsak bo'ladi. Sinonimlarni o'rganish o'quvchilarning til haqidagi tushunchalarini boyitadi. Bu shunchaki o'xshash ma'noga ega so'zlarni identifikatsiya qilishdan tashqariga chiqadi, tildagi nozikliklar va nuanslarni chuqurroq tushunishga yordam beradi. O'tkazish mumkin bo'lgan ko'nikmalarga to'xtaladigan bo'lsak bunda, sinonimlarni o'zlashtirish orqali olingan ko'nikmalar faqat dars mashg'uloti bilan chegaralanmaydi. Ular yuqori darajada o'tkazuvchan bo'lib, talabalarga akademik, professional va real aloqa sharoitlarida foyda keltiradi.

Xulosa va takliflar. Xulosa qilib aytdigan bo'lsak, ushbu innovatsion metodologiyalarni birlashtirish orqali o'qituvchilar sinonimlar uchun qiziqarli va samarali o'rganish tajribasini yaratishlari mumkin. Bunday yondashuv nafaqat tilni tushunishni kuchaytiradi, balki o'quvchilarning so'z boyligini boyitadi, o'quv jarayonini qiziqarli va ta'sirli qiladi. Bunga bir necha tavsiyalarni misol keltirish mumkin. Masalan, innovatsion uslublariga to'xtaladigan bo'lsak; "Innovatsion metodologiyalar" atamasi avval muhokama qilingan lug'at jurnallari, mavzuli o'rganish, rolli o'yinlar, adabiyotlarni tahlil qilish va texnologiyadan foydalanish kabi turli va ijodiy yondashuvlarni anglatadi. Ushbu usullar sinonimlarni o'rganishni dinamik va interaktiv qilish uchun mo'ljallangan.

Keyingi bosqich jozibador va samarali o'rganish tajribasi, bunda maqsad - talabalar faol ishtirok etadigan, hamkorlik qiladigan va olgan bilimlarini amaliy qo'llay oladigan ta'lim

muhitini yaratish. Innovatsion metodologiyalarni birlashtirgan holda, o'qituvchilar sinonimlarni o'rganish tajribasini ham qiziqarli va samarali qilishni maqsad qiladi.

ADABIYOTLAR

1. Eric Stanley. "Polysemy and Synonymy and how these Concepts were Understood from the Eighteenth Century onwards in Treatises, and Applied in Dictionaries of English" in Historical Dictionaries and Historical Dictionary Research, papers from the International Conference on Historical Lexicography and Lexicology. - University of Leicester, 2002. – P 157-1
2. Gerda Hassler. "Lafaye's Dictionnaire des synonymes in the History of Semantics" in Sheli Embleton", 1999. – P. 27-40.
3. James Leslie. Dictionary of the Synonymous Words and Technical Terms in the English Language. – Edinburgh. 1806. – P.109-111.
4. Mirzaakbarov S. (2021). Ingliz va o'zbek tilida sinonimlarni o'qitishning muhimligi. 2021. – P. 206-210.
5. O'rinboyev O', Musayev A. Umumiy tilshunoslik. Ma'ruzalar matni. –Jizzah, 2006. –B. 72.
6. Peter Mark Roget. Thesaurus of English words and phrases, classified so as to facilitate the expression of ideas. 1853, - P. 204.
7. Roget Peter. Thesaurus of English Language Words and Phrases. 1852. – P. 234-238.
8. Edwin L. Battistella. "Beware the thesaurus" // "Oxford University Press's Academic Insights for the Thinking World". 2018, February 11.
9. Гончарова В.В. Использование потенциала лексикографических ресурсов в справочно-библиографическом обслуживании // Научные и технические библиотеки. 2017. № 12. С. 52-62.
10. Дубовский Ю.А., Заграевская Т.Б. Становление лексикографии в отечественном языкознании // Известия Самарского научного центра РАН. 2014. № 2. С. 166-171.